

УДК 657:336

Помулева.В.М.¹, Федюк Д.О.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-617 НУ «Запорізька політехніка»

ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ ПЛАТНИКІВ ЄДИНОГО ПОДАТКУ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

Спрощену систему оподаткування (далі - ССО) використовує значна частина підприємств та ФОП, що належать до малого бізнесу.

Суб'єкти господарювання, що використовують ССО, сплачують єдиний податок, який заміняє частину інших податків та зборів, перш за все податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб та податок на додану вартість

Зокрема, частина платників єдиного податку мають право не використовувати реєстратори розрахункових операцій (далі - РРО). Так, до 1.07.2015 р. платники єдиного податку були звільнені від зобов'язання

використовувати РРО. Відповідно до Закону України № 569-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо застосування реєстраторів розрахункових операцій» від 1 липня 2015 року РРО зобов'язані використовувати платники єдиного податку другої та третьої груп, річний дохід яких становить більше 1 млн. грн. на рік, тобто відносно невелика кількість платників єдиного податку цих груп.

Наслідки застосування суб'єктами господарювання ССО: зменшення податкового навантаження, в результаті чого вивільняються кошти для розвитку, спрощення процедур обліку і звітності, що знижує корупційні ризики тощо. Єдиний податок має спрощений механізм нарахування, що дозволяє зменшити витрати на ведення обліку та подання звітності.

В Україні існує 4 групи єдиного податку. До першої і другої груп відносяться тільки фізичні особи-підприємці, до третьої групи можуть відноситися юридичні особи. До четвертої групи належать тільки сільськогосподарські товаровиробники.

ССО зазнавала неодноразових змін, які стосувалися ставок єдиного податку, порядку його нарахування, переліку податків, які замінялися єдиним податком, а також критеріїв надання підприємством та ФОП права на використання ССО. Такі зміни продовжуються і на сьогодні.

Згідно з останніми змінами, до платників першої групи входять ФОП, які тільки здійснюють продаж або господарську діяльність, надаючи населенню різні послуги, не використовуючи працю будь-яких осіб. Їхній обсяг прибутку за один календарний рік не повинен перевищувати 167 розмірів мінімальної заробітної плати.

До другої групи належать ФОП, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг населенню, роботу, пов'язану з ресторанним господарством, продажем або виробництвом продукції. Сума доходу не повинна перевищувати 834 розміри мінімальної заробітної плати.

Третя група – це ФОП, у яких кількість людей, які перебувають у трудових відносинах з ними, ніяк не обмежена, а також юридичні особи будь-якої організаційно-правової форми, сума грошових коштів яких не перевищує 1167 розмірів мінімальної заробітної плати.

Окрім того, з 1 січня 2021 року запроваджено спрощення ведення обліку доходів ФОП, якими фактично скасована вимога до платників єдиного податку щодо реєстрації Книги обліку доходів у податкових органах, відтак зникнуть підстави для застосування до фізичних осіб – підприємців адміністративного штрафу за неналежне ведення обліку доходів і витрат.

При веденні обліку у довільній формі платники єдиного податку вправі застосовувати будь-який спосіб обліку доходів за період (це можуть бути записи у будь-якому довільному реєстрі – паперових зошиті, журналі, чи в електронній таблиці у файлі Excel). Проте, такі записи мають містити

інформацію щонайменше про місячні обороти, вони є джерелом інформації для складання платником податку звітності з єдиного податку.

Однак, ці зміни не скасовують обов'язку для всіх платників податків дотримуватися вимог ПП. 44.1 та 44.3 ПКУ, зокрема, щодо ведення обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів (документів на придбані товари) та їх належне зберігання.

Місячні обороти, яку самостійно зайнята особа буде з 1 січня 2021 року заносити до довільного реєстру, має відповідати змісту первинних документів за відповідний період.

Для платників єдиного податку, які є платниками податку на додану вартість, продовжують діяти всі вимоги Кодексу щодо обліку податку на додану вартість.

Юридичні особи з аналогічним статусом мають вести бухгалтерський облік у спрощеному порядку, який передбачає, серед іншого, збереження первинних документів обліку. Додаткові зобов'язання з ведення бухгалтерського обліку накладаються на тих платників єдиного податку, які є також платниками ПДВ.

Важливо зазначити, що податковим звітним періодом для платників ЄП першої та другої груп є календарний рік, а для платників 3 групи - квартал.

Проведені зміни є позитивним кроком для бізнесу.

Між тим, на нашу думку, зі сторони законодавця можливі й подальші спрощення, зокрема, звітності: скорочення числа звітів (не тільки податкових), зменшення періодичності подання звітів для платників 3-ї групи (рік замість кварталу). Це зменшить витрати малого бізнесу, та ще більше мотивуватиме для активізації діяльності..